

Баїк О. І.,
асистент,

Навчально-науковий інститут права та психології,
Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів

ПРО ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАКІВ НА ПОВІТРЯНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України спрямоване на гарантування безпеки авіації, забезпечення інтересів держави, національної безпеки та потреб суспільства і економіки у повітряних перевезеннях та авіаційних роботах [1, с. 1].

Відповідно до статті 4 Повітряного кодексу України від 19 травня 2011 року № 3393-VI Україна є державою, яка приєдналася до Конвенції про міжнародну авіацію, тому несе відповідальність як за виконання міжнародних зобов'язань, що випливають із цієї Конвенції, так і за гарантії та створення умов безпеки для суспільства, захисту інтересів під час провадження діяльності в галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України [1, с. 1].

Саме статтею 12 Конвенції про міжнародну цивільну авіацію від 07 грудня 1944 року встановлено правила польотів, згідно яких Україна, як одна із держав, які підтримують дану Конвенцію, "зобов'язується вживати заходів для забезпечення того, щоб кожне повітряне судно, яке здійснює політ або маневрує в межах її території, а також кожне повітряне судно, яке має її національний знак, де б таке судно не знаходилося, дотримувалося чинних у даному місці правил і регламенту, що стосуються польотів і маневрування повітряних суден". Україна також "зобов'язується підтримувати максимально можливу однаковість своїх власних правил у цій галузі і правил, які встановлюються час від часу на підставі цієї Конвенції. Над відкритим морем чинними є правила, встановлені згідно з цією Конвенцією". Також Україна "зобов'язується забезпечити притягнення до відповідальності всіх осіб, які порушують чинні регламенти" [2, с. 1].

Повітряні судна, які зареєстровані в Україні, як того вимагає

стаття 17 даної Конвенції, мають відповідно українську національність.

На основі статті 20 Конвенції про міжнародну цивільну авіацію кожне повітряне судно України, зайняте в міжнародній авіації, має відповідні національні та реєстраційні знаки [2, с. 1].

У п. 2.4 Правил надання адрес повітряних суден затвердженого наказом Державіаслужби 22 вересня 2005 року № 692, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2005 року № 1173/11453 зазначено, що "...фіксований блок з перших дев'яти бітів – 010100001, закріплений за Україною Міжнародною організацією цивільної авіації, визначає національну належність повітряного судна та відповідає національному знаку – UR" [3].

Відповідно до ч. 47 "Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні" Авіаційних правил України визначено, що саме з двох заголовних літер латинського алфавіту "UR" складається державний знак повітряного судна, яке зареєстровано у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України. В цьому документі також зазначено, що "державний знак повітряного судна – знак, який складається з декількох символів і показує національну належність повітряного судна. Надається державі шляхом реєстрації Міжнародною організацією цивільної авіації (ІКАО). Цей знак надається уповноваженим органом з питань цивільної авіації повітряним суднам, що реєструються у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України" [4, с. 1].

Таким органом відповідно до п. 191 ч. 4 Положення про Державну авіаційну службу України затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 398/2011 є Державіаслужба України [5, с. 1].

Підсумовуючи вищевикладене, ми вважаємо, що державний знак законодавець ототожнює із національним знаком України. Національний знак в даному випадку можна розглядати як складову державних атрибутів України.

Від державного або ж національного знаку слід відрізнити реєстраційний знак повітряного судна, який складається з декількох символів та надається уповноваженим органом з питань цивільної авіації конкретному повітряному судну, що реєструється у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України. Реєстраційний знак повітряного судна складається з п'яти арабських цифр

або з трьох – чотирьох заголовних літер латинського алфавіту. Між державним і реєстраційним знаками повітряного судна ставиться дефіс ("UR-12345", "UR-ABC" або "UR-ABCD") [4, с. 1].

Часто на повітряних судах України ми маємо змогу бачити Тризуб (малий Державний Герб України) та кольори Державного Прапора України. Однак на сьогодні національним законодавством не врегульовано використання державної символіки України на її повітряному транспорті, тому дане питання потребує подальшого законодавчого доопрацювання.

Отже, за допомогою розпізнавальних знаків, нанесених на український повітряний транспорт, який перебуває як на території та в межах повітряного простору України, так і в світовому вимірі, визначають належність нашої державі кожного такого повітряного судна.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48 – 49. – Ст. 536.
2. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 07 грудня 1944 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_038
3. Правила надання адрес повітряних суден затверджено наказом Державіаслужби 22 вересня 2005 року № 692, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2005 року № 1173/11453 // Офіційний вісник України від 26.10.2005. – № 41. – С. 123.
4. Авіаційні правила України, частина 47 "Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні" затверджено наказом Міністерства інфраструктури України 25 жовтня 2012 року № 636, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2012 року № 1926/22238 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1926-12/paran16#n16>
5. Положення про Державну авіаційну службу України затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 398/2011 // Офіційний вісник України від 26.04.2011. – № 29. – С. 103.

УДК 341:347.8(043.2)

Васильківський В. І.,
магістр,

факультет міжнародної економіки і менеджменту,
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана,
м. Київ

Шапенко Л. О.,

старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Сучасний розвиток цивільної авіації дозволяє здійснювати як внутрішні, так і міжнародні перевезення пасажирів, багажу, вантажів та пошти. Здійснення міжнародних сполучень українськими авіакомпаніями відбувається на основі різних багатосторонніх та двосторонніх угод, які підлягають неухильному виконанню. На основі цього виник спеціально-правовий режим повітряного простору над територією держави та за її межами, який встановлює умови регулярної, ефективної та безпечної діяльності авіаперевізників. Частиною даного режиму є імплементація міжнародно-правових зобов'язань держав у їх внутрішнє законодавство.

На сьогодні поняття "імплементація" є досить неоднозначним. В довідкових виданнях цей термін переважно сприймається як внутрішньо правова діяльність органів державної влади з виконання міжнародно-правових зобов'язань окремої держави.

Але норма міжнародного повітряного права, окрім фактичного визнання, повинна реально застосовуватися в авіаційних відносинах, а для цього вона повинна стати частиною повітряного права України. Норма повинна формулюватися так, щоб бути придатною до застосування без будь-яких допоміжних заходів. Отже, у правовій системі повинен створюватися дієвий механізм імплементації й умови для забезпечення реалізації та фактичного використання норм міжнародного повітряного права в галузі повітряного права України. Підтвердженням цього є відображення у міжнародно-правовій літературі поняття "імплементації", яке виз-